

LBRIS

We know
books

SANAKA HIIRAGI

Fotograful amintirilor pierdute

Traducere din limba japoneză și note
IOLANDA PRODAN

LITERA

București

CUPRINS

1. Bătrâna și fotografia cu autobuzul 5
2. O fotografie cu un Șoricel și un Erou 109
3. Ultima fotografie cu Mitsuru 193

Limbile și pendulul vechiului orologiu de pe perete nu se mișcă. Hirasaka ascultă liniștea apăsătoare din studioul foto. Pantofii săi de piele se afundă încet în mocheta roșie uzată.

Atinge delicat cu vârful degetelor un mic aranjament ikebana de pe tejgheaua recepției și îndreaptă puțin petalele florilor de gențiană.

La capătul coridorului, dincolo de o ușă dublă, larg deschisă, se vede studioul. Sub o lumină slabă, în fața unui afiș de fundal, e un fotoliu luxos, cu un singur braț. Pe un trepied stă un aparat de fotografiat mare, cu burduf. Atât trepiedul, cât și corpul aparatului sunt făcute din lemn dur, rezistent, dar e atât de voluminos, încât cu greu poate fi cuprins în brațe. Nu de puține ori clienții studioului se minunează când îl văd: „Nu pot să cred cum arată, parcă ar fi o ladă de lemn“. Și cei care se pricep la aparate de fotografiat îl privesc uimiți – „Când îl văd, mi se face dor de

vremurile de altădată. E un Anthony, nu?“ – și, entuziasmați, încep să țină o prelegere despre vechile aparate de fotografiat.

Prin fața ferestrei trece o umbră, urmată de un glas de bărbat și de câteva bătăi grăbite în ușă.

– Domnule Hirasaka! Curierul! A venit curierul!

Hirasaka deschide ușa, uimit că bărbatul este mereu binedispus, deși face același ritual de fiecare dată când îi aduce un pachet. În fața sa e un tânăr îmbrăcat în uniforma unei firmei de curierat. Cu cozorocul șepcii întors la spate, împinge un cărucior de marfă, așa cum face de obicei. Când vede pachetul uriaș pus pe platforma căruciorului, Hirasaka schițează un zâmbet încordat, ce ține loc de disperare.

Pe uniformă, la piept, e un logo cu o pisică albă și un ecuson pe care scrie Yama. Scalpul ras, ca de călugăr, se potrivește de minune cu pielea bronzată.

– Clienta de azi e o domnișoară fermecătoare, spune băiatul, ținând într-o mână un clipboard.

– Nu mai minți, îi curmă vorba Hirasaka, cu un zâmbet stingher, apoi semnează pe formularul de primire.

– E cam greu să-l ridic singur, îmi dați o mână de ajutor? De mult nu am mai livrat ditamai

coletul! Pot să jur că e plin cu fotografii adunate într-o sută de ani.

– Unu, doi, trei și, spun într-un glas cei doi bărbați și ridică pachetul pe tezgheaua recepției.

Surprins de greutatea cutiei, Hirasaka scoate un oftat lung.

– Ce s-a întâmplat, domnule Hirasaka? Întrebă băiatul râzând. V-ați răzgândit? În sfârșit v-ați hotărât să vă lăsați de meserie?

– Mm... Dar până atunci, am de gând să mai lucrez puțin.

– Țsta e domnul Hirasaka pe care-l cunosc! spune Yama și își întoarce șapca cu cozorocul în față. Trebuie să plec la o altă livrare. Noi doi nu avem timp nici să respirăm, domnule Hirasaka. Și o ținem așa în fiecare zi. Eu zic că trebuie să fim atenți să nu ne dăm duhul spetindu-ne cu munca!

– Să-mi dau duhul spetindu-mă cu munca? E ultima mea grijă, zău.

Yama îi face ușor cu mâna, își pune clipboardul la subsuoară și pornește la drum, împingând căruciorul.

Hirasaka începe să pregătească studioul pentru următoarea clientă, Yagi Hatsue. Speră din tot sufletul să-i iasă niște fotografii foarte bune, pentru un rămas-bun care să fie pe placul femeii.

Și mai are o dorință pentru care se roagă fierbinte în gând: să se întâlnească cu persoana pe care o caută de atâta timp.

– Doamna Hatsue. Doamna Yagi Hatsue, se aude un glas blând de bărbat.

Doamna Hatsue deschide ochii.

Unde a ajuns? Se vede întinsă pe o parte, pe o canapea. Deasupra este un tavan pe care nu-l recunoaște și chipul unui bărbat privind-o îngrijorat.

Nu cumva o fi făcut insolație și a leșinat? E drept, canicula a venit brusc. Încearcă să-și amintească ce s-a întâmplat, dar memoria îi joacă feste. „Mă numesc Hatsue, am nouăzeci și doi de ani și m-am născut în sectorul Toshima din Tōkyō. Ia uite, nu m-am ramolit de tot. Deocamdată.“

Panicată, bătrâna se uită în ochii bărbatului. „Dacă îmi știe numele, atunci trebuie să fie o cunoștință. Și totuși... Cine e? Mi-o fi găsit numele scris pe unul dintre lucruri, în timp ce eu zăceam.“ Căutând printre amintiri, femeia încearcă să se ridice de pe canapea, încet, ca să nu-și forțeze șalele. Nu arată rău pentru o bătrână care tocmai s-a trezit din leșin.

„Măi să fie... Cine e bărbatul din fața mea?“

De obicei, când cineva o salută pe stradă, așa din senin, îi recunoaște chipul și exclamă: „A, dumneata erai!“, spre încântarea celui din fața ei. E inacceptabil pentru ea să îmbătrânească și să-i ruginească mintea.

– Bine ați venit! Vă așteptam, spune Hirasaka.

Bătrâna își atinge vârful nasului cu un deget, ca și cum ar întreba „Pe mine?“, și bărbatul încuviințează din cap.

– Sunteți doamna Hatsue, nu?

– Ăă... Da.

Bătrâna ridică privirea, uimită: bărbatul e îmbrăcat curat, într-o cămașă cenușie, cu guler tip tunică, ce-l face să arate ca un pastor sau preot cumsecade, iar părul îi e pieptănat frumos. La prima vedere pare un tip de treabă, dar are și un aer misterios. Nu e genul de bărbat chipeș care să te răvășească, dar nu e nici respingător. Chipul său îți lasă impresia că seamănă cu cineva pe care-l știi de-o viață, dar, în același timp, nu îți amintești de nimeni. Pe scurt, o primă impresie... neimpresionantă.

– Numele meu este Hirasaka. Sunt de mulți ani proprietarul acestui studio foto.

„Măi să fie... Unde îmi este bastonul? Să-mi fi căzut când am leșinat?“

În timp ce doamna Hatsue face un tur vizual al studioului, bărbatul începe să-i explice despre serviciile oferite.

–Pe partea stângă, cum intrați în studio, este salonul unde se fac fotografiile, spune Hirasaka. Dacă doriți, putem face fotografii și în curtea studioului. La dreapta se află sala de primire și laboratorul de developare. Dacă vreți, vă pot arăta de îndată studioul.

De obicei, când voia să întrebe ceva, doamna Hatsue nu avea rețineri. Așa a fost dintotdeauna.

„Mi-a zis că mă aștepta. Ce-a vrut să spună cu asta? De unde mă cunoaște? Cum am ajuns aici? Nu-mi amintesc nimic.“

–Pe aici, vă rog, o poștește Hirasaka.

Bătrâna are o grămadă de întrebări de pus, dar, pentru moment, trebuie să fie atentă, așa că se ridică cu grijă, căci de mult nu a mai mers fără ajutorul bastonului. Sprijinindu-se de canapea, așa încât să-și lase greutatea în brațe, doamna Hatsue începe să meargă. E ciudat, dar nu se simte rău și nici șalele nu o dor. Bătrâna pășește încet, în urma bărbatului. Îngrijorat, Hirasaka se întoarce către ea și îi oferă brațul.

Sala de primire în care e condusă are o atmosferă calmă, liniștitoare. Canapeaua din piele naturală e uzată, dar lucește frumos și e curată.

Un birou din lemn, peste care au trecut anii, e deosebit de încântător. Bătrâna simte că obiectele de bun gust nu oglindesc caracterul unui bărbat care aruncă banii pe antichități, ci mai curând pe cel al unui om cumpătat, care știe cum să aibă grijă de lucruri și să le aprecieze. E limpede că bărbatul, mult mai tânăr decât ea, are gusturi rafinate pentru vârsta lui.

O lumină slabă pâlpâie în grădină, dincolo de fereastră. Mijește ochii și vede câteva felinare de piatră acoperite cu mușchi verde, cireși plângători și tufe de plantă-leopard, cu frunze mari și flori galbene – „Splendid peisaj, dacă vrei să pozezi în kimono“, își spune bătrâna.

O cană electrică, un sifon de sticlă pentru preparat cafea și câteva cești sunt aranjate pe un raft, într-un ungher al sălii de primire. Nicăieri nu vezi nici un fir de praf, căci lui Hirasaka îi place să păstreze curățenia. Pe birou tronează o cutie uriașă.

– Vă prepar un ceai, spune bărbatul și se întoarce cu spatele la bătrână.

Cu mișcări îndemânatice și iuți, începe să pregătească ceainicul.

– Mă scuzați, spune bătrâna dintr-odată, privind-i spatele, iar bărbatul se întoarce cu fața

către ea. Îmi cer scuze că vă pun o întrebare ciudată, dar...

– Vă rog, spune Hirasaka, așteptând ca bătrâna să continue.

– Ăăă... Eu... Nu cumva sunt moartă?

Hirasaka face ochii mari de uimire.

– Ba da, doamnă, tocmai ați murit. Mai întâi, trebuie să vă explic ce se întâmplă. Sunt rari clienții care înțeleg de la început ce se petrece cu ei. Dumneavoastră sunteți unul dintre ei.

Auzind răspunsul la care se aștepta, doamna Hatsue e copleșită de un amestec ciudat de sentimente: ușurare, confuzie, mândrie că a fost lăudată pentru perspicacitatea sa. Ceaiul e numai bun, nici prea slab, dar nici prea tare.

Bătrâna credea că atunci când ești mort te simți... ei bine, mort. Adică, se aștepta să i se pună o batistă triunghiulară pe față, și trupul să-i fie străveziu. Dar, surpriză, picioarele îi sunt tefere. Aroma ceaiului, ceașca din mâna sa – le simte ca și cum ar fi vie.

Așezat pe un scaun în fața bătrânei doamne, Hirasaka nu-și ia ochii de la ea.

Doamna Hatsue cade pe gânduri. „Și eu care credeam că în viața de apoi mă voi întâlni cu mama și tata, cu soțul meu.“

Și, când colo, era întâmpinată de un bărbat necunoscut, pe nume Hirasaka. Văzând-o dezamăgită, bărbatul îi spune:

– O, nu vă faceți griji. E doar o scurtă oprire în călătoria dumneavoastră.

– Auziți... Numele dumneavoastră de familie are legătură cu Yomotsu Hirasaka din cronicile Kojiki? Adică acea colină pe care a urcat zeul Izanagi în drum către lumea morților?

Hirasaka o privește surprins. Yomotsu Hirasaka e numele colinei ce desparte lumea celor vii de tărâmul morților, cunoscut ca Yomi.

– Sunt impresionat! Sunteți foarte citită, doamna Hatsue.

Mare iubitoare de cărți și fire curioasă, dintotdeauna i-a plăcut să știe cât mai multe din diverse domenii.

„Ia te uită... Se pare că mintea nu mi-a ruginit de tot“, își spune bătrâna în gând, mândră de ea.

– Aveți dreptate, doamna Hatsue. Ca să nu mai lungesc povestea, locul acesta este hotarul dintre viață și moarte.

– Iar dumneavoastră, domnule Hirasaka, ați venit în întâmpinarea mea.

– Exact. Vă aflați într-un punct de trecere.

– Cu alte cuvinte, nu am ajuns în lumea de apoi, nu?

– Încă nu.

– Asta înseamnă că sunteți Enma, zeul morții și judecătorul sufletelor celor morți? Sau poate aveți legături cu Dumnezeu? Sau cu Buddha? În cazul ăsta...

Văzându-i privirea calmă și surâzătoare, bătrânei îi vine să-i spună că „nu prea semănați cu nici unul dintre ei“, dar se abține.

Ține în mână o ceașcă de ceai și seamănă foarte bine cu un... om.

– Sunt un fel de călăuză, doamnă. Când le spun clienților mei că au murit, foarte mulți dintre ei încep să plângă, se întristează, alții fac scandal. Rolul meu este să-i fac să suporte mai ușor șocul veștii că nu mai sunt în viață. De aceea, studioul foto e făcut așa încât să semene cât mai bine cu unul din realitate, din lumea celor vii.

Doamna Hatsue privește în jur. Într-adevăr, arată exact ca un studio foto liniștit. Dacă ar fi fost târâtă în fața marelui zeu Enma dintr-odată, probabil că ar fi tremurat din toate încheieturile și nu ar fi putut articula nici un cuvânt.

– De aceea, hainele pe care le purtați sunt haine normale. Ideea este să arătați la fel ca în viață, așa încât chiar dumneavoastră înșivă să vă recunoașteți.